

Oslo kommune Byantikvaren

Det Kongelige Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Dato: 11.10.2006

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

06/1137 - 6

Kristine Reiersen, 23460267

840.0

NYTT RUNDSKRIV OM DEKNING AV UTGIFTER TIL ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER VED MINDRE, PRIVATE TILTAK

Vi viser til mottatt høringsutkast med oversendelsebrev av 23.08.06. Byantikvaren er gitt i oppgave å koordinere og oversende uttalelse på vegne av Oslo kommune. Etaten har kun mottatt innspill fra Plan- og bygningsetaten, som melder at en ikke har forutsetninger for å kommentere rundskrivet.

Bakgrunnen for utarbeidelse av nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre, private tiltak er St.meld. nr. 16 (2004-2005) *Leve med kulturminner*. Intensjonen er at Staten skal bære mer av kostnadene enn i dag når det gjelder utgifter til utgraving av automatisk fredete kulturminner ved mindre, private tiltak. I den forbindelse skal bevilgningene økes og det skal utarbeides nye retningslinjer. Hensikten er å skape større forutsigbarhet med henblikk på at flere funn innrapporteres til forvaltningen.

Oslo kommune kommenterer både de punktene hvor vi ser at endringene vil kunne ha direkte følger for vårt arbeid som delegert kulturminnemyndighet, og rundskrivets innretning i forhold til uttalt intensjon.

Undersøkelser etter kulturminneloven § 9

Rundskrivet omhandler kun saker som berøres av kulturminneloven (kml) § 10 første ledd tredje punktum, det vil si gransking etter kml §§ 8 og 9 for mindre private tiltak der disse blir urimelig tyngende for tiltakshaver. I avsnittet om begrepsdefinisjoner presiseres det at rundskrivet omhandler tiltak som berøres av kml §§ 8 og 9. Imidlertid nevnes det i kapitel 1 Lovgrunnlaget tredje kulepunkt at dekningen av utgiftene ikke omfatter registreringer etter kml § 9. Tvetydigheten bør rettes opp. Kml § 9 omfatter i utgangspunktet kun offentlige og større private tiltak, men berører mindre, private tiltak i enkelte unntakstilfeller.

Et slikt unntakstilfelle i Oslo er Reguleringsplan for småhusområder i ytre by hvor det etter forhandling med Riksantikvaren er vedtatt en utsatt § 9-undersøkelse, og samtidig er presisert at dette også omfatter mindre, private tiltak. Siden undersøkelsene i planen knyttes til de

Byantikvaren

Postadresse:
Postboks 2094 - Grünerløkka
0505 Oslo

Besøksadresse:
Maridalsveien 3
0178 Oslo

Sentralbord: 02 180
Publikumsservice: 23 46 02 95
Telefaks: 23 46 02 51
E-post: postmottak@
bya.oslo.kommune.no

enkelte tiltakene, dekkes § 9-undersøkelse og eventuelle vilkår om arkeologisk registrering av tiltakshaverne. Med de oppfangskriteriene kommunen pr dags dato har lagt seg på (som i områdene med høyest funnpotensiale vil kunne tilsvare en enebolig) og dagens kostnadsnivå er totalkostnadene til prosjektene så store at kostnadene knyttet til registreringene normalt er mindre enn én prosent av tiltaksutgiftene. Kommunen har ikke sett dette som urimelig tyngende.

Vi merker oss rundskrivets intensjon om at privatboliger er en type mindre, private tiltak staten bør bekoste. Vi savner da en klargjøring av hva som vil regnes som urimelig tyngende utgifter. Hvis departementet legger en lavere grense til grunn for denne definisjonen enn Oslo kommune til nå har gjort, forstår vi rundskrivet dit hen at den statlige dekningspotten gjøres tilgjengelig både for utgifter etter kml § 9 og etterfølgende arkeologiske granskninger jf. kml § 10.

Fare for utilsiktet forskjellsbehandling

I en del tilfeller vil tiltak ned mot eneboligstørrelse bli fanget opp av regulerings- eller bebyggelsesplankrav, da gjerne som følge av endret planformål eller krav om detaljplan i overordnet plan. Dette tiltaket, som reelt sett kan være et mindre, privat tiltak, blir som plan automatisk definert som offentlig tiltak og faller utenom dekningsdefinisjonen. Oslo kommune (som de fleste kommuner) krever i slike tilfeller at tiltakshaver selv utarbeider en privat detaljplan og dekker kostnadene til arkeologiske undersøkelser før kommunen overtar planen. Samme tiltak vil dermed som følge av endringen i kostnadsdekning kunne få alle utgifter til arkeologisk registrering dekket av staten hvis tiltaket faller inn under kml § 8, 1. ledd, mens en vil måtte dekke både registreringer og øvrige plankostnader når dette faller inn under kml. § 9 jf. § 8, 4.ledd.

Når staten gjennom rundskrivet gir tiltakshavere en utvidet rettighet, blir det også viktig at dette følges opp med tilstrekkelige bevilgninger. I motsatt fall kan en risikere at ordningen svekkes ved at registreringer må utsettes eller utgå der staten ikke har midler til å betale, eller også at det oppstår urimelige forskjeller ved at kostnader blir dekket kun inntil potten er tømt.

Rundskrivets kriteriesett sett i forhold til intensjonen

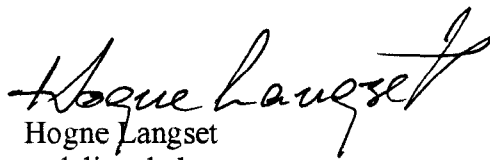
I høringsuttalelsens kapittel 2 behandles kriteriene for dekning av utgiftene til arkeologiske undersøkelser ved mindre, private tiltak. Her listes alle de kriteriene opp som må være til stede for at utgiftene til tiltaket skal dekkes av Staten. Den generelle oppfatningen er at kriteriene er de samme som tidligere. Hvis hensikten med høringsutkastet er at det skal skapes større forutsigbarhet slik at det innrapporteres flere funn til forvaltningen bør de gamle kriteriene evalueres og fornyes. Kriteriene for at utgiftene skal kunne dekkes bør være mindre innfløkte for at den ønskede virkningen skal oppnås. Spesielt bør antakeligvis avsnittet om urimelig tyngende utgifter ikke gjelde for mindre private tiltak jf. vår erfaring gjengitt over. Dette synes også være et av de vanligste ankepunkt mot dagens ordning, hvor rettspraksis og allmenn forståelse av rimelighetskrav viser et misforhold.

Saksbehandling

Kapittel 3 om saksbehandling er svært knapp, og det hadde vært ønskelig om retningslinjene som forutsettes utarbeidet i etterkant i større grad hadde vært integrert i rundskrivet.

Oslo kommune vil anbefale at rundskrivets innhold justeres og sendes til ny høring.

Med hilsen

Hogne Langset
avdelingsleder

Kristine Reiersen
arkeolog/antikvar

Kopi: Riksantikvaren